

Bağışıklamada Güncel Durum

**Aşı ile Önlenebilir Hastalıklar
Daire Başkanlığı
Dr.Osman Topaç**

**4.Ulusal Pediatri Kongresi
16-19 Kasım 2016/Antalya**

Genişletilmiş Bağışıklama Programı

Amaç:

- Hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmalarından önce ulaşıp bağışıklanmalarını sağlamak,
- Aşı ile korunulabilir hastalıklardan kaynaklanan hastalık, sakatlık ve ölümlerini önlemektir.

*13.03.2009 Tarih ve 7941 Sayılı Daimi Genelge

Türkiye'de Bağışıklamanın Kısa Tarihçesi

Çiçek

1930

Difteri
Boğmaca

1937

BCG

1952

Oral Polio

1963

Difteri-
Boğmaca-
Tetanoz

1968

Kızamık

1970

Türkiye'de Bağışıklamanın Kısa Tarihçesi

**Genişletilmiş
Bağışıklama
Programı (GBP)**

1980

**Türkiye Aşı
Kampanyası**

1985

**Çocuk Felci
Ulusal Aşı
Günleri**

1995-2004

Hepatit B

1995

Son Polio Vakası

1998

**Kızamık Aşı Günleri (Avrupa'nın En
büyük aşı Kampanyası, 18.5 Milyon)**

2003-2005

Türkiye'de Bağışıklamanın Kısa Tarihçesi

Bağışıklamada Kalite
ve Güvenlik Eğitimi

2005

DSÖ Küresel Aşı Eğitim
Merkezi Sertifikası

2005

İlk ve Orta
Öğretimde Hepatit
B Aşılması

2005-2009

Kızamıkçık,
Kabakulak,
Hib

2006

İlk ve Orta Öğretimde
Kızamıkçık Aşılması

2006-2009

DaBT-İPA-Hib,
Konjuge
Pnömonokok
(7 Valanlı)

2008

Türkiye'de Bağışıklamanın Kısa Tarihçesi

MNT Eliminasyonu

2009

Orta Düzey GBP
Modül Eğitimi

2009

DaBT-İPA Aşı
Uygulaması

2010

DaBT-İPA-Hib Aşı
Dolumu

2011

Konjuge
Pnömonokok (13
Valanlı)

2011

Karekod
Uygulaması

2011

Türkiye'de Bağışıklamanın Kısa Tarihçesi

Aşı Ana Deposunun
Yenilenmesi

2012

Hepatit A

2012

Konjuge Pnömonokok (13
Valanlı) Formülasyon ve
Dolumu

2012

Suçiçeği

2013

Aşı Elektronik Takip
Sistemi (İsı, Stok,
İzleme)

2013

T.C. Sağlık Bakanlığı Çocukluk Dönemi Aşı Takvimi

Aşılar	Doğumda	1. ayın sonu	2. ayın sonu	4. ayın sonu	6. ayın sonu	12. ayın sonu	18. ayın sonu	24. ayın sonu	İlköğretim 1. sınıf	İlköğretim 8. sınıf
Hepatit B	I	II			III					
BCG (Verem)			I							
DaBT - İPA - Hib			I	II	III		R			
KPA			I	II	III	R				
KKK						I			R	
DaBT - İPA									R	
OPA					I		II			
Td										R
Hepatit A							I	II		
Suçiçeği						I				

DaBT-İPA-Hib: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio, Hemofilus Influenza Tip b Aşısı (Beşli Karma Aşı)

KPA: Konjuge Pnömonokok Aşısı

KKK: Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı

DaBT-İPA: Difteri, Aselüler Boğmaca, Tetanoz, İnaktif Polio Aşısı (Dörtlü Karma Aşı)

OPA: Oral Polio Aşısı (Çocuk Felci Aşısı)

Td: Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz Aşısı

R: Rapel (Pekiştirme)

Aşı takvimindeki tüm aşılar ücretsizdir.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı Hedefleri

- Her bir antijen için ülke genelinde %97 aşılama hızına ulaşmak ve devamlılığını sağlamak
- 12-24 aylık bebeklerin %90'ını tam aşıli hale getirmek
- 5 yaş altı (0-59 ay) aşısız ya da eksik aşıli çocukları tespit edip aşılamak
- Okul çağı çocuk aşılamalarında her bir antijende %95 aşılama hızına ulaşmak
- Tespit edilen tüm gebelere uygun Tetanoz-difteri (Td) aşısı uygulamak
- Ülkenin poliiodan arındırılmış durumunu sürdürmek
- Maternal ve Neonatal Tetanozu elimine etmek
- Kızamık Eliminasyon Programını yürütmek
- Diğer Kontrol Programlarını yürütmek

Genişletilmiş Bağışıklama Programında Yer Alan Hastalık Kontrol Programları

- Polio Eradikasyon Programı
- Kızamık ve Kızamıkçığın Eliminasyonu ve Konjenital Rubella Sendromunun Kontrolü Programı
- Maternal ve Neonatal Tetanoz Eliminasyon Programı
- Hepatit B Kontrol Programı
- Difteri Kontrol Programı
- Boğmaca Kontrol Programı
- Tüberküloz Kontrol Programı
- Kabakulak Kontrolü Programı
- Hemofilus influenza tip b Kontrolü Programı
- İnvaziv Pömokokal Hastalıkların Kontrolü Programı
- Hepatit A Kontrol Programı
- Suçiçeği Kontrol Programı
- Aşı Sonrası İstenmeyen Etki (ASİE) İzleme Sistemi

Aşı Uygulamaları

- 2005 yılında 7 hastalığa karşı aşı uygulanırken,
- 2013 yılında aşı uygulanan hastalık sayısı 13 olmuştur.
- Dünya ülkeleri arasında, ulusal aşılama takvimine alınma sırasına bakıldığında ülkemiz;
 - Konjuge pnömokok aşısına 18.
 - Hepatit A aşısına 12.
 - Suçiçeği aşısına 23. ülke olarak başlamıştır.

Aşıların Sunumu

- Daha önceleri aşılar çoklu dozlu ambalajda kullanıma sunulmaktayken günümüzde;
- KKK, Hepatit B, KPA, Td, DaBT-İPA-Hib, Hepatit A, Suçiçeği **tekli doz** olarak uygulanmaktadır.
- OPA, BCG aşıları ise çoklu doz olarak sunulmak olup bu durum üreticilerden kaynaklanan sebeplerledir.

Yeni Aşıların Takvime Eklenmesi

- DSÖ rehberleri ve ülkemizin öncelikleri gözetilerek, Bağışıklama Danışma Kurulu'nda karar verilmektedir.
- Ülkemizdeki epidemiyolojik durumu ortaya çıkaran çalışmalara devam edilmekte ve bu alandaki çalışmalar desteklenmektedir.
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu tarafından Türkiye Rotavirüs Surveyans Ağı (TÜROSA) ve İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar sürveyansı yürütülmektedir.
- HPV konusunda ise değerlendirmeler devam etmektedir.

Ülkemizde Erişkinlere Yönelik Aşı Uygulamaları

- Hep-B Aşılması
- Doğurganlık Çağı Kadınlara Difteri-Tetanoz Aşılması
- Erişkin Difteri-Tetanoz Aşılması
- Sağlık Çalışanı Aşılması
- Seyahat Sağlığı Aşılması
- Hac ve Umre Aşılması
- Askerlik Dönemi Aşılması
- Pnömonokok ve Grip Aşısı Uygulaması

Sağlık Çalışanı Aşılması

- Td
- KKK
- Mevsimsel İnfluenza
- Hep-B
- Hep-A
- Suçiçeği

İki Damla Aşı Dökülmesin Gözyaşı

Seyahat Aşılması

- Sarı Humma (Orta ve Güney Amerika ile Afrika'nın tropikal bölgelerine gidenlerde zorunlu)
- Meningokok (Hac ve Umre için zorunlu)
- Tifo
- Kolera
- Hepatit A
- Kuduz
- Japon Ensefaliti
- Kene kaynaklı ensefaliti
- ****Bu aşılarda ve diğer rutin aşılarda(KKK, Td, Polio..) her yolcu için yolculuk risk değerlendirmesi temel alınarak tavsiye edilir.**

4447734

İki Damla Aşı Dökülmesin Gözyaşı

Polio Eradikasyon Programı

- Polionun eradikasyonu hedefi; sadece klinik olarak vakaların görülmemesi değil, aynı zamanda hastalığa neden olan **polio virüsünün de yok edilmesidir.**
- Ülkemizde son polio vakası 26 Kasım 1998 tarihinde görülmüştür.
- Ancak halen dünyada vakaların görülmesi nedeniyle program ve aşılama çalışmalarına devam edilmektedir.
- Polionun Eradikasyonu Programı çalışmaları ile Dünya Sağlık Örgütü Türkiye'yle birlikte Avrupa Bölgesi'ni 21 Haziran 2002'de "**Polioidan Arındırılmış Bölge**" Sertifikası ile belgelendirmiştir.

Polio Eradikasyon Programı

DSÖ Avrupa Bölgesi
“Poliodan Arındırılmış Bölge”
Sertifikası
21 HAZİRAN 2002

CERTIFICATE
WORLD HEALTH ORGANIZATION
EUROPEAN REGION
REGIONAL COMMISSION FOR THE CERTIFICATION
OF POLIOMYELITIS ERADICATION

THE COMMISSION CONCLUDES,
FROM EVIDENCE PROVIDED
BY THE NATIONAL
CERTIFICATION COMMITTEES
OF THE 51 MEMBER STATES,
THAT THE TRANSMISSION OF
INDIGENOUS WILD POLIOVIRUS
HAS BEEN INTERRUPTED
IN ALL COUNTRIES OF THE REGION.
THE COMMISSION ON THIS DAY
DECLARES THE EUROPEAN REGION
POLIOMYELITIS FREE.

DIRECTOR GENERAL, WHO

DIRECTOR, EUROPEAN REGION

DIRECTOR, TURKEY

DIRECTOR, TURKEY

DIRECTOR, TURKEY

DIRECTOR, TURKEY

DIRECTOR, TURKEY

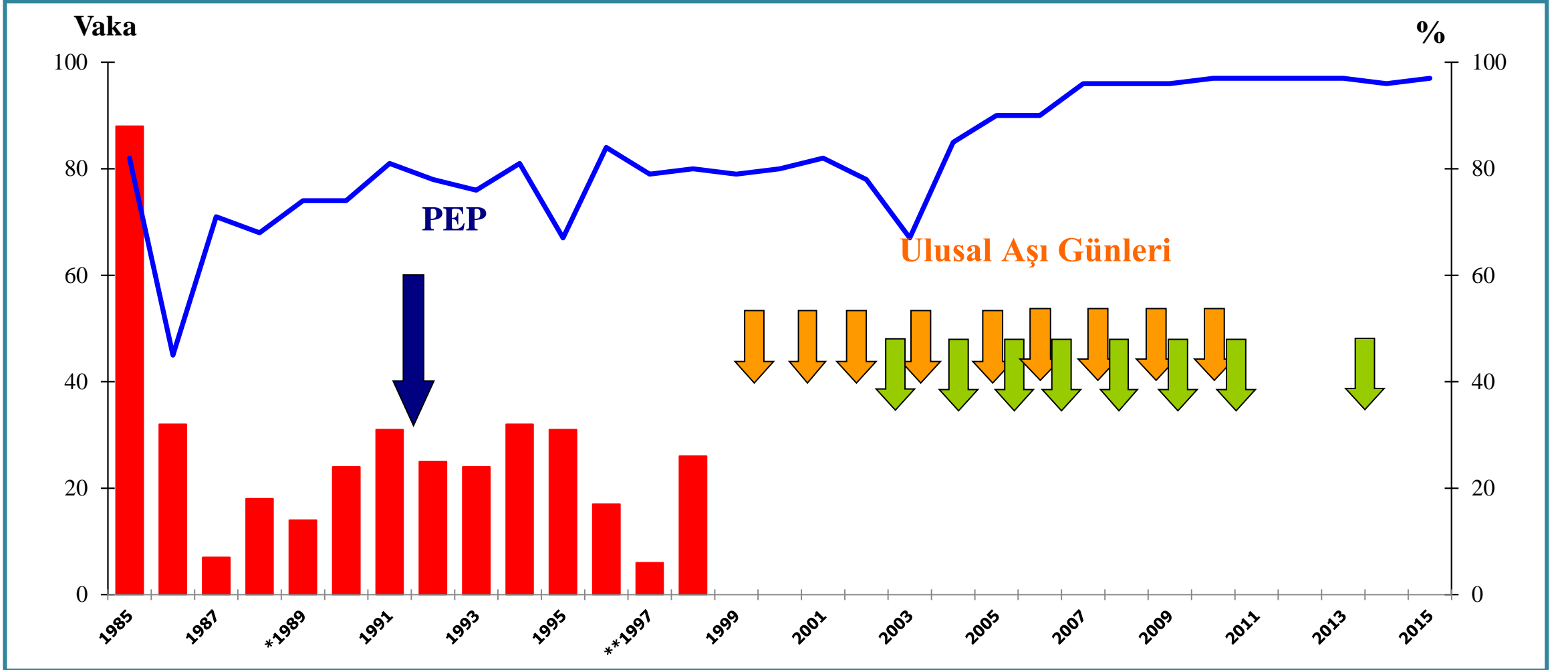
DIRECTOR, TURKEY

COPENHAGEN, XX JUNE 2002

PEP

Polio Vakaları ve Polio-3 (Dpt+IPV+Hib 3.Doç) Kapsayıcılığı, Türkiye, 1985-2015

*Klinik sınıflandırma(1989'dan itibaren) *Virolojik sınıflandırma (1997'den itibaren)

AFP Sürveyansı Performansı Göstergeleri

Gösterge:

Hedef

1. 15 yaş altındaki her 100 000 kişide polio dışı AFP vakası

1

1. Uygun gaita numunesi vakalarının oranı

%80

toplanan AFP

Poliovirüs

Enteroviruslar

Guillain-Barre Sendromu

Diğer virüsler

Travmatik nevrit

Transvers myelit

Diğer (toksin, vs.)

AFP' yi akla getirmelidir.

Mop-Up Total Aşı Sayısı (Toplam 9 Tur)

YILLAR	YERLİ	YABANCI	GENEL
2013	1.279.521	224.823	1.504.344
2014	2.024.440	156.900	2.181.340
2015	1.183.885	419.070	1.602.955
Total	4.487.846	800.793	5.288.639

Aşılama Çalışmaları

- Sınır Geçişinde Aşılama

- a) OPV (0-15 yaş arası),
- b) MMR (9 ay-15 yaş arası)
- c) DTaB-IPV-Hib (7 yaş altı),
- d) Dtab-IPV (7-12 yaş arası),
- e) 15 – 49 Kadınlara tetanoz aşısı

Aşılama Çalışmaları

Ayrıca ülkemizde bulunan Suriyeli misafirlerimize yönelik, GBP'de belirtilen ülkemiz ulusal aşı takvimine uygun olarak;

- 0-11 aylık bebeklere,
- 15-49 yaş grubu kadınlara,
- Okul çağındaki çocuklara rutin aşılama hizmeti sunulmakta, ayrıca kampanyalar dahilinde çocuk felci aşısı ve Kızamık içeren aşı uygulaması 0-15 yaş grubuna içerecek şekilde uygulanmaktadır.

Düzensiz Göçmenler ve Bunlarla Uğraşan Kolluk Kuvvetlerinde Aşılama

- Düzensiz göçmenlerle temasta bulunan kolluk kuvvetlerinde görevli personele uygulanması gereken aşılar ve uygulanma kararları önce 10.09.2014 te toplanan BDK kararıyla uygulanmaya başlanmış ardından 06.08.2015 te toplanan ikinci BDK ile birkaç eklemeyele uygulanmaya konmuştur.
- Aynı aşıların düzensiz göçmenlerde de ve düzensiz göçmenlerin çocuklarına da Türkiye 'de uygulanan aşı takvimi uygulanmasına karar verilmiştir.

Bu kararlar doğrultusunda

- İnfluenza aşısı
- En az biri yetişkin tip boğmaca aşısı içeren tetanoz-difteri aşısı
- Hepatit B aşısı
- Kızamık-Kızamıkçık- Kabakulak aşısı
- Meningokok aşısı
- Hepatit A aşısı
- Suçiçeği aşısı
- Oral polio aşısı
- Diğer: Yetişkin bağışıklaması yönünden önerilen, diğer aşuların uygulaması da takip edilir.

Contents

- 141 Validation of elimination of neonatal tetanus in Turkey by lot quality-assurance cluster sampling
147 Integrated control of neglected zoonotic diseases in Africa

Sommaire

- 141 Validation de l'élimination du tétanos néonatal en Turquie à l'aide d'un sondage en grappes pour le contrôle de la qualité des lots
147 Lutte intégrée contre les zoonoses négligées en Afrique

Validation of elimination of neonatal tetanus in Turkey by lot quality-assurance cluster sampling

The global initiative to eliminate maternal and neonatal tetanus is led by WHO, UNICEF and the United Nations Population Fund. WHO considers neonatal tetanus (NT) to have been eliminated when the incidence is <1 case/1000 live births in every district in a country. Maternal tetanus is considered to be eliminated when NT has been eliminated. WHO estimates that in 2004, 128 000 newborns died of NT worldwide.

Turkey is a country with 72 million inhabitants and around 1.3 million births annually. About 75% of the population lives in urban areas. Administratively, the country is divided into 81 provinces and >900 districts. Turkey's 2008 Demographic and Health Survey¹ estimated neonatal mortality at 13/1000 live births and infant mortality at 18/1000 live births.

Turkey has implemented a range of activities that build on the global elimination initiative. Altogether, 91.3% of deliveries take place with the assistance of a skilled attendant, and 89.7% in hospitals,¹ thus reducing the risk of perinatal infection. Clean delivery practices have been promoted by the government through health staff training, strengthening of social mobilization activities and incentives for facility-based deliveries through the "Conditional Cash Transfer Project". Following WHO's recommended schedule, pregnant women receive up to 5 doses of tetanus-diphtheria (Td) vaccine over the course of their reproductive years. In infancy, children are given 3 doses of diphtheria-tetanus-pertussis (DTP) vaccine, a booster of DTP between 18 and 24 months, followed by booster doses of Td vaccine

¹ Turkey Demographic and Health Survey 2008 – Preliminary Report.

Validation de l'élimination du tétanos néonatal en Turquie à l'aide d'un sondage en grappes pour le contrôle de la qualité des lots

L'initiative mondiale pour l'élimination du tétanos maternel et néonatal est dirigée par l'OMS, l'UNICEF et le Fonds des Nations Unies pour la population. L'OMS considère que le tétanos néonatal (TN) a été éliminé quand son incidence est <1 cas/1000 naissances vivantes dans tous les districts d'un pays. On considère ensuite que le tétanos maternel est éliminé quand le TN l'a été. Selon les estimations de l'OMS, 128 000 nouveau-nés sont morts du TN en 2004 dans le monde.

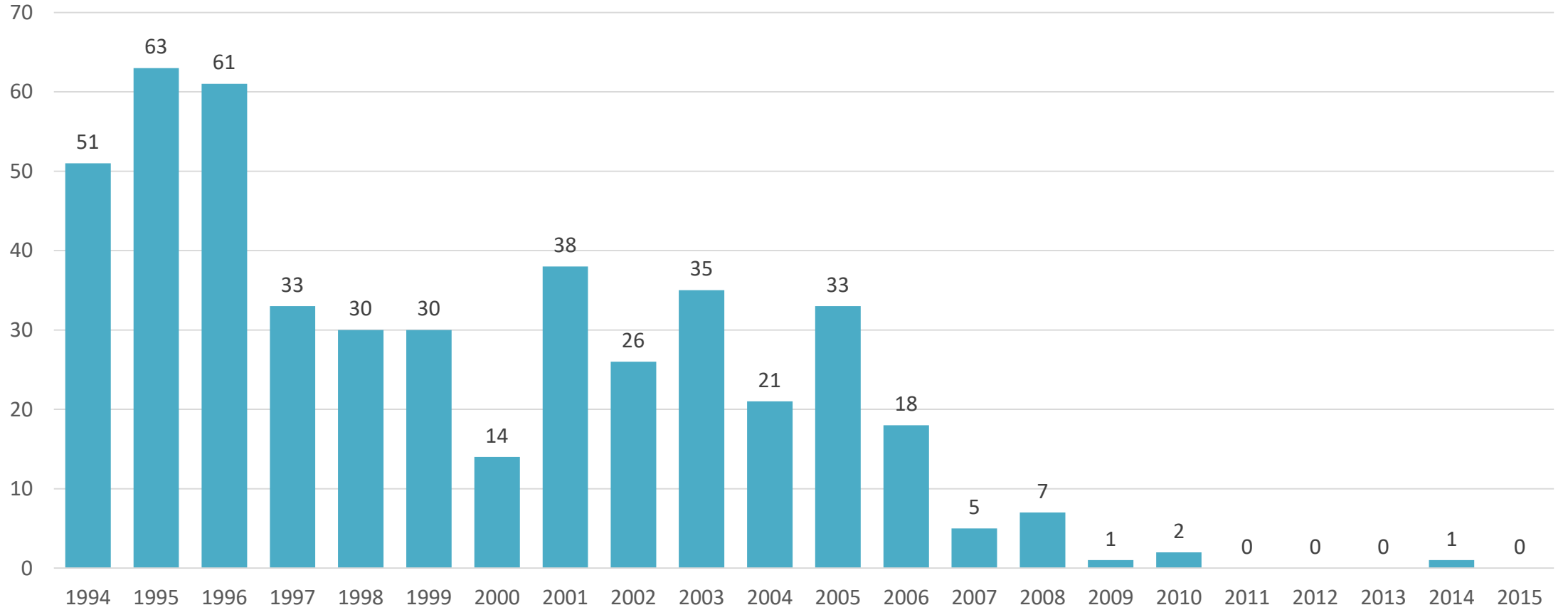
La Turquie est un pays où l'on recense 72 millions d'habitants et autour de 1,3 millions de naissances par an. Environ 75% de la population vit en zone urbaine. Du point de vue administratif, elle se subdivise en 81 provinces et >900 districts. L'enquête démographique et sanitaire de 2008 en Turquie¹ a estimé la mortalité néonatale à 13/1000 naissances vivantes et la mortalité infantile à 18/1000 naissances vivantes.

La Turquie a mis en œuvre toute une gamme d'activités sur la base de l'initiative mondiale pour l'élimination. Au total, 91,3% des accouchements ont lieu en présence d'un soignant qualifié et 89,7% dans des établissements hospitaliers,¹ ce qui réduit le risque d'infections périnatales. Le gouvernement a favorisé le développement des pratiques obstétricales par la formation des personnels de santé, le renforcement des activités de mobilisation sociale et des mesures d'incitation à l'accouchement médicalisé par le biais du «Projet de transfert d'argent sous condition». Conformément au calendrier de vaccination recommandé par l'OMS, les femmes enceintes reçoivent jusqu'à 5 doses du vaccin anti-tétanos-diphthérie (Td) pendant toute la période où elles sont en âge de procréer. On administre aux nourrissons 3 doses du vaccin anti-diphthérie-tétanos-coqueluche (DTC), puis une dose

¹ Enquête démographique et sanitaire de 2008 en Turquie – Rapport préliminaire.

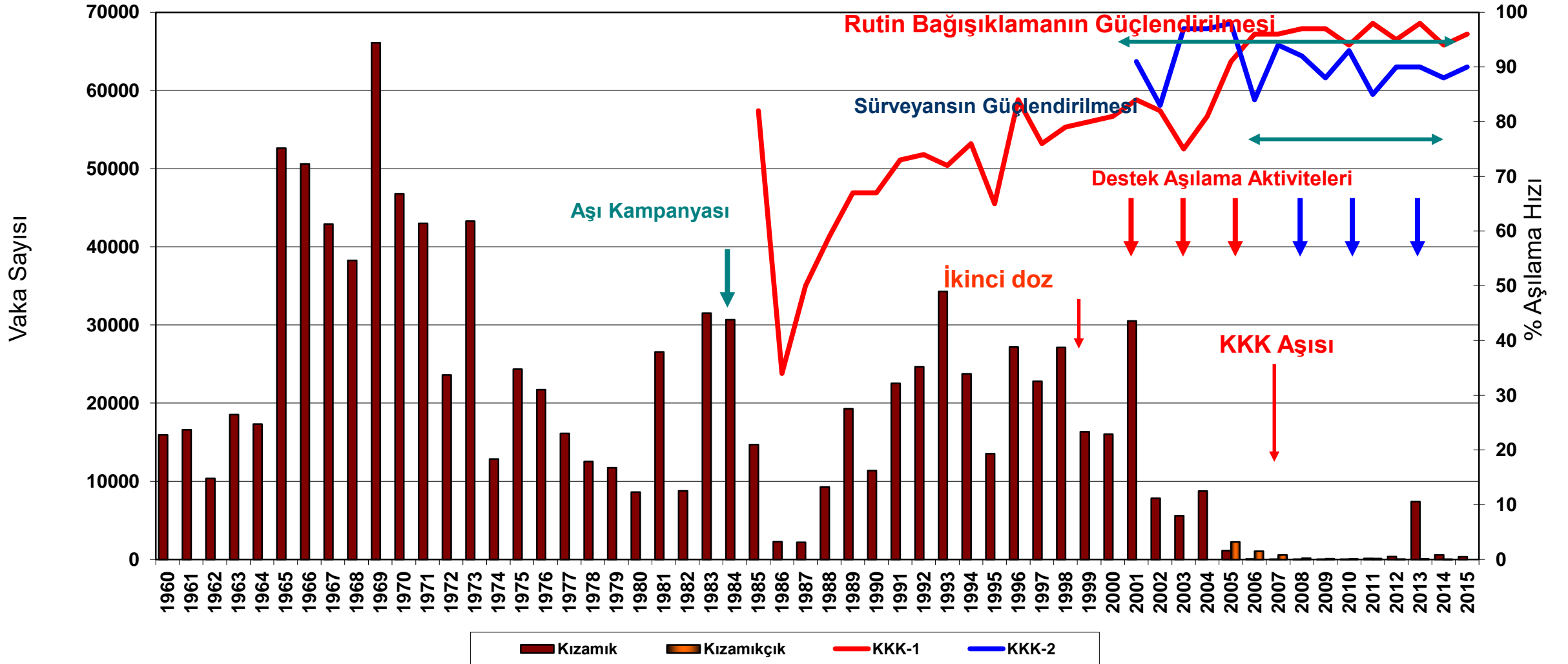
24 Nisan 2009 tarihinde **maternal ve neonatal tetanozun** ülkemizde elimine edildiği DSÖ tarafından duyurulmuştur.

Yıllara Göre Neonatal Tetanoz Vaka Sayıları (1994-2015)

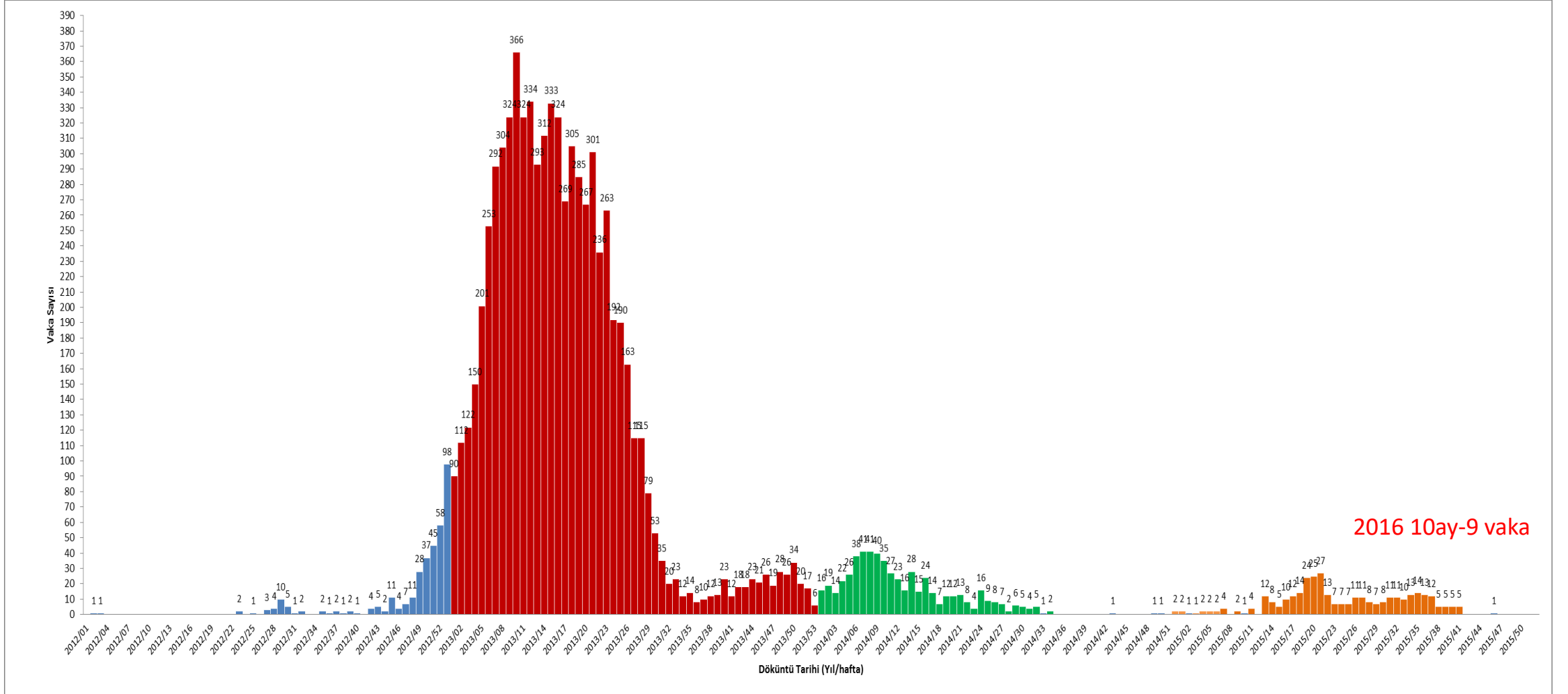

■ Vaka Sayısı

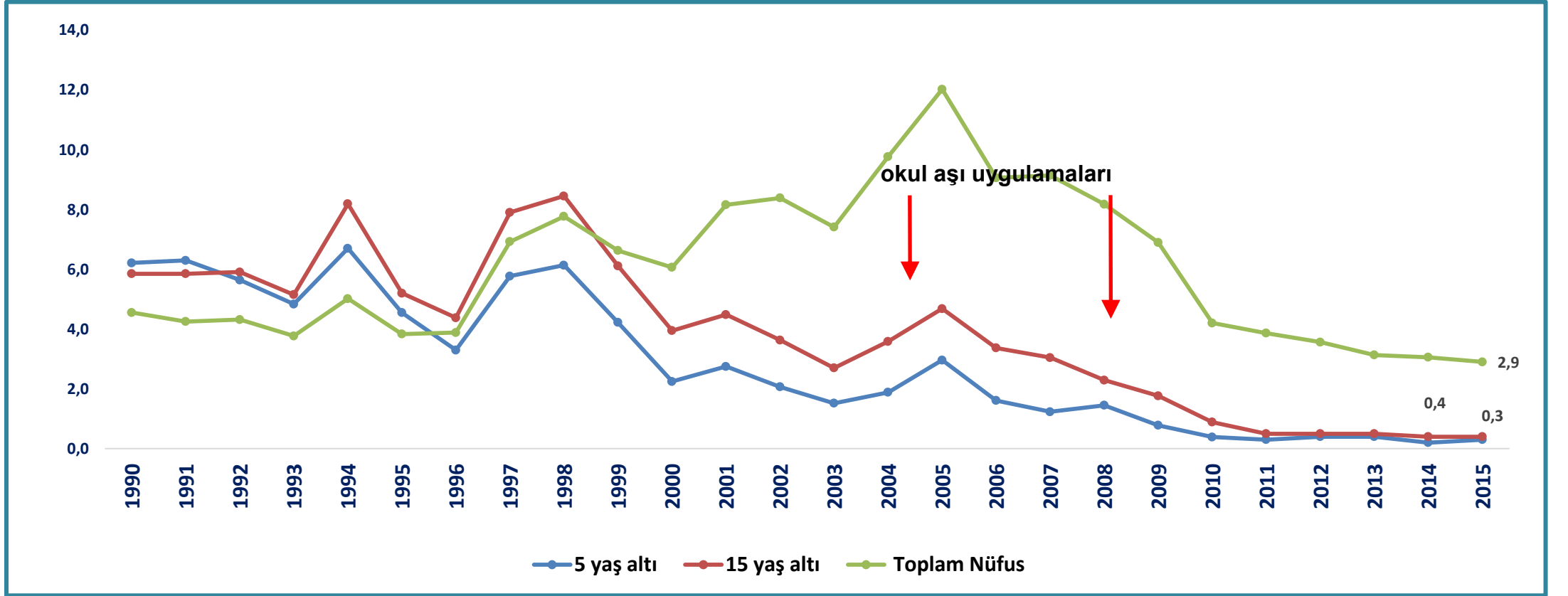
Kızamık ve Kızamıkçık Eliminasyon Stratejileri (1960-2015)

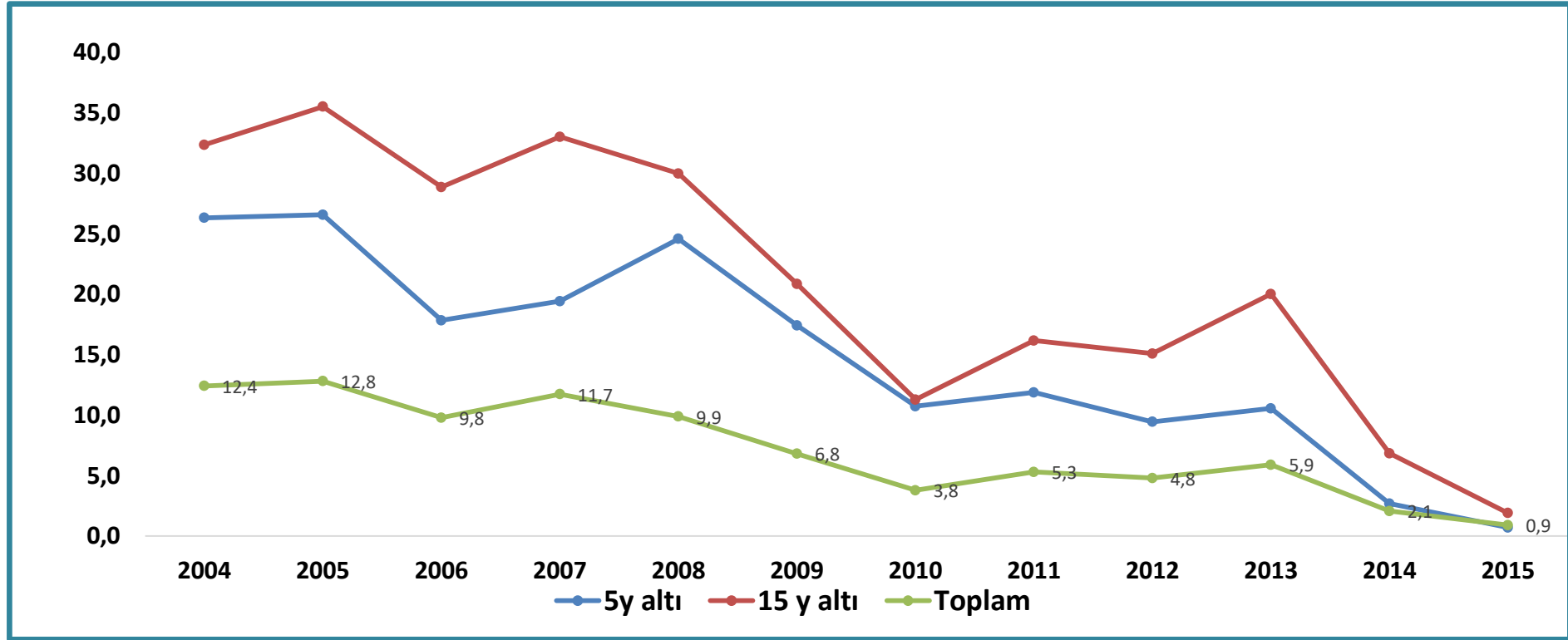
Kızamık Salgını Eğrisi (Türkiye, 2012-2015) (n=8661)

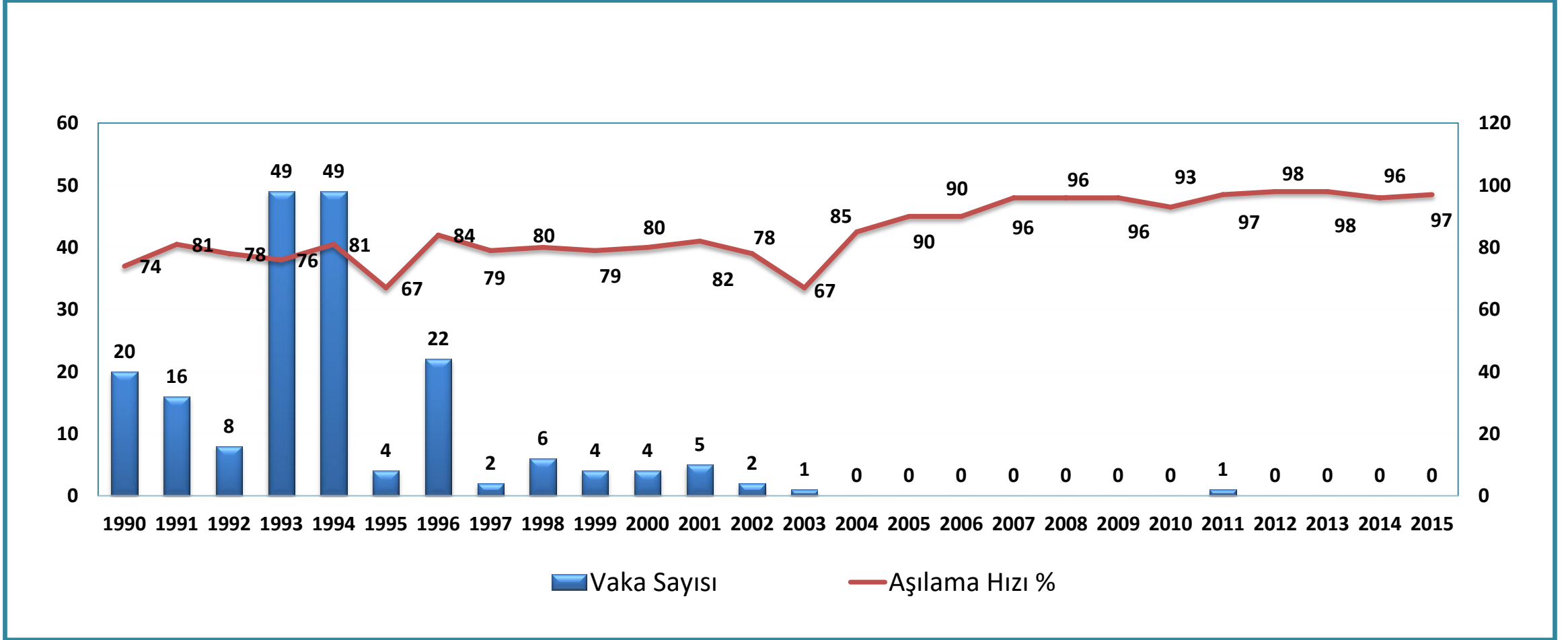
Yıllara Göre Akut Hepatit B İnsidansları (1990-2015)

Hepatit A Kontrol Programı Yıllara Göre Akut Hepatit A İnsidansları (2004-2015)

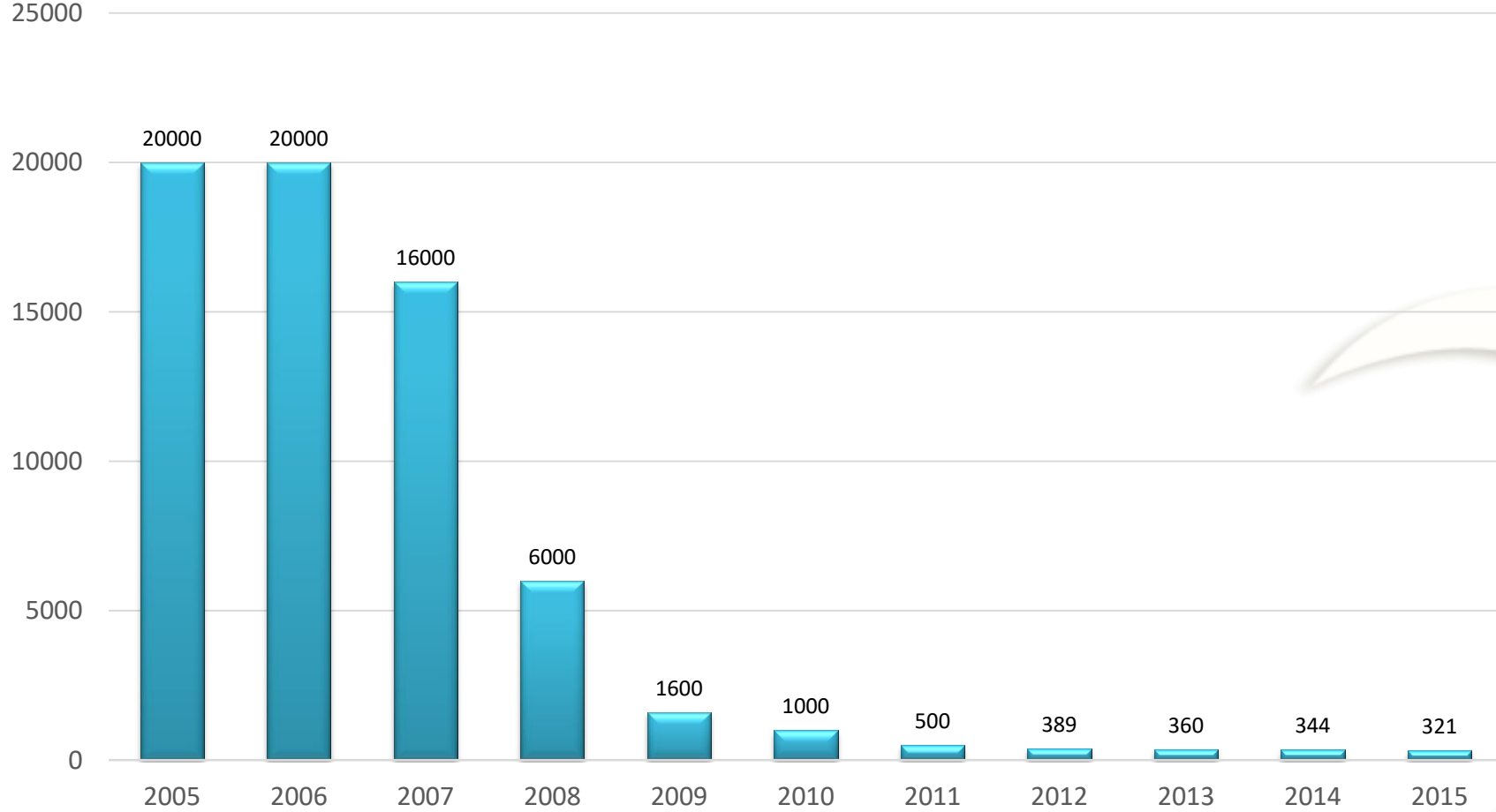

Difteri Vaka Sayıları ve DBT3 Aşılama Hızlarının Yıllara Göre Dağılımı 1990-2015

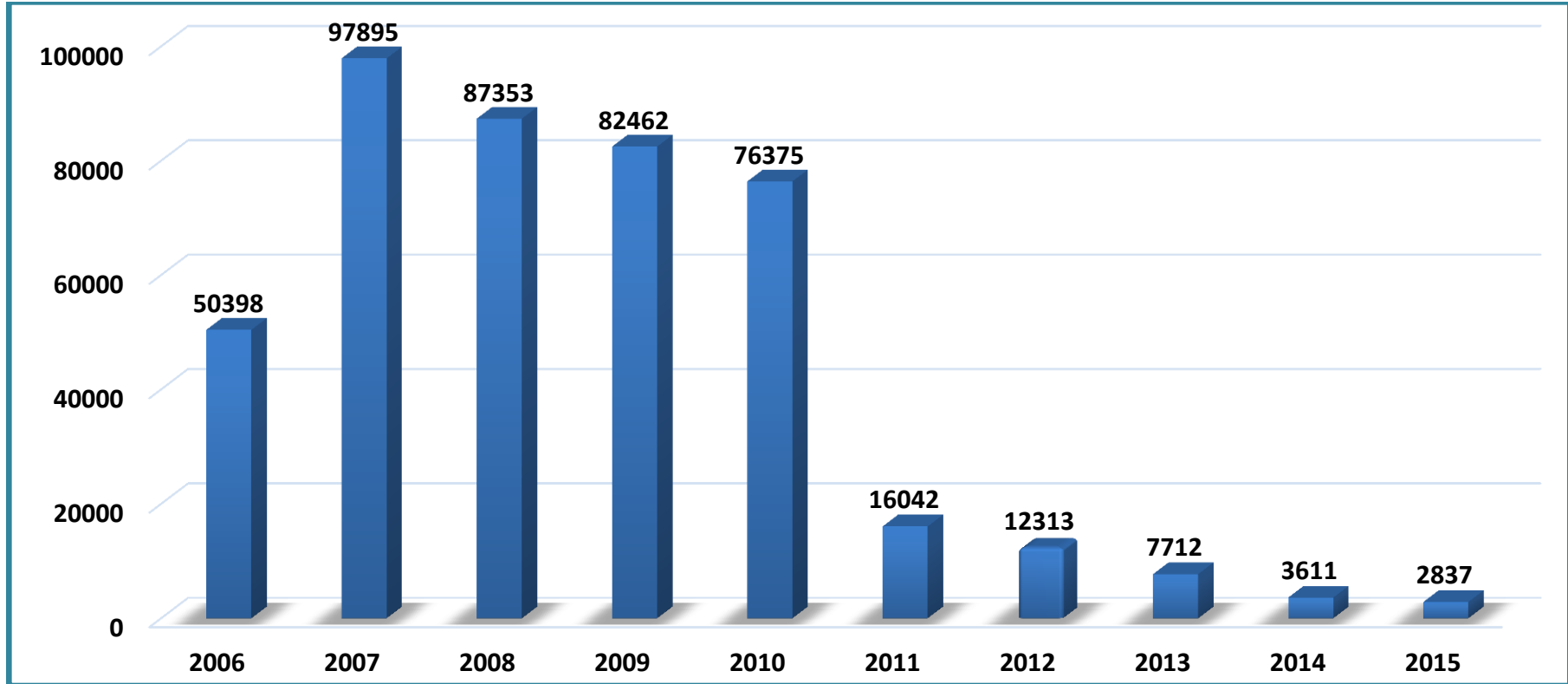

Yıllara Göre Kabakulak Vaka Sayıları (2005-2015)

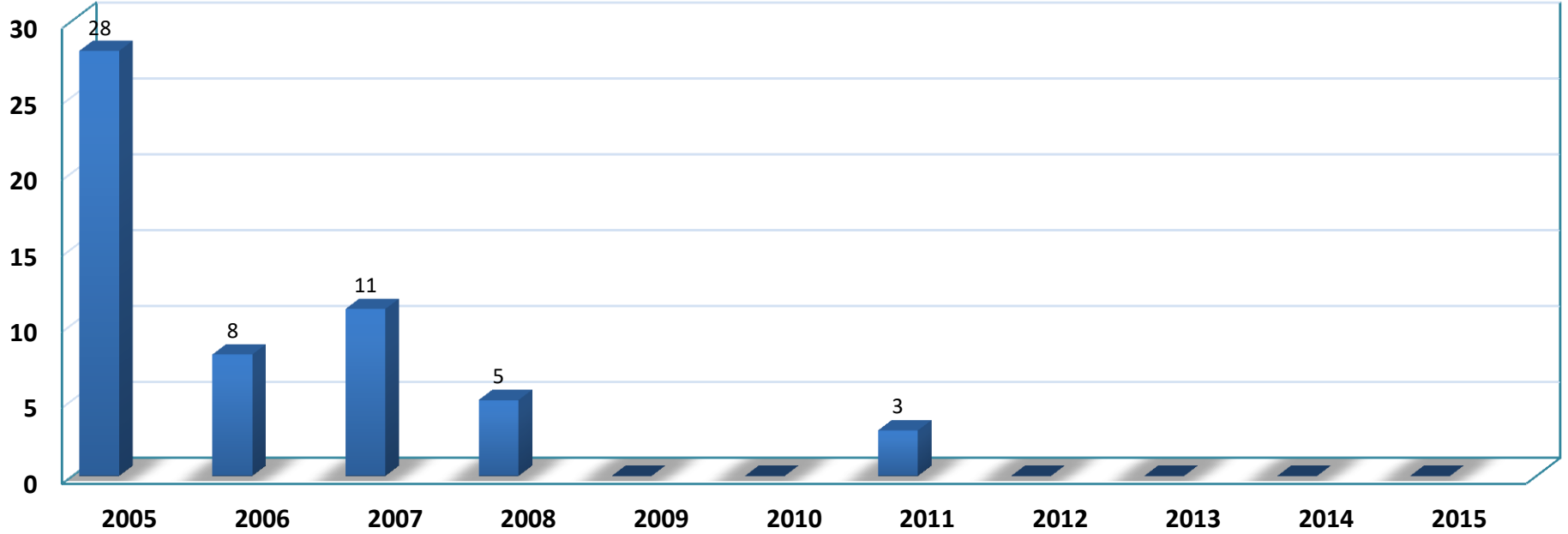

Yıllara Göre Suçiçeği Vaka Sayıları (2006-2015)

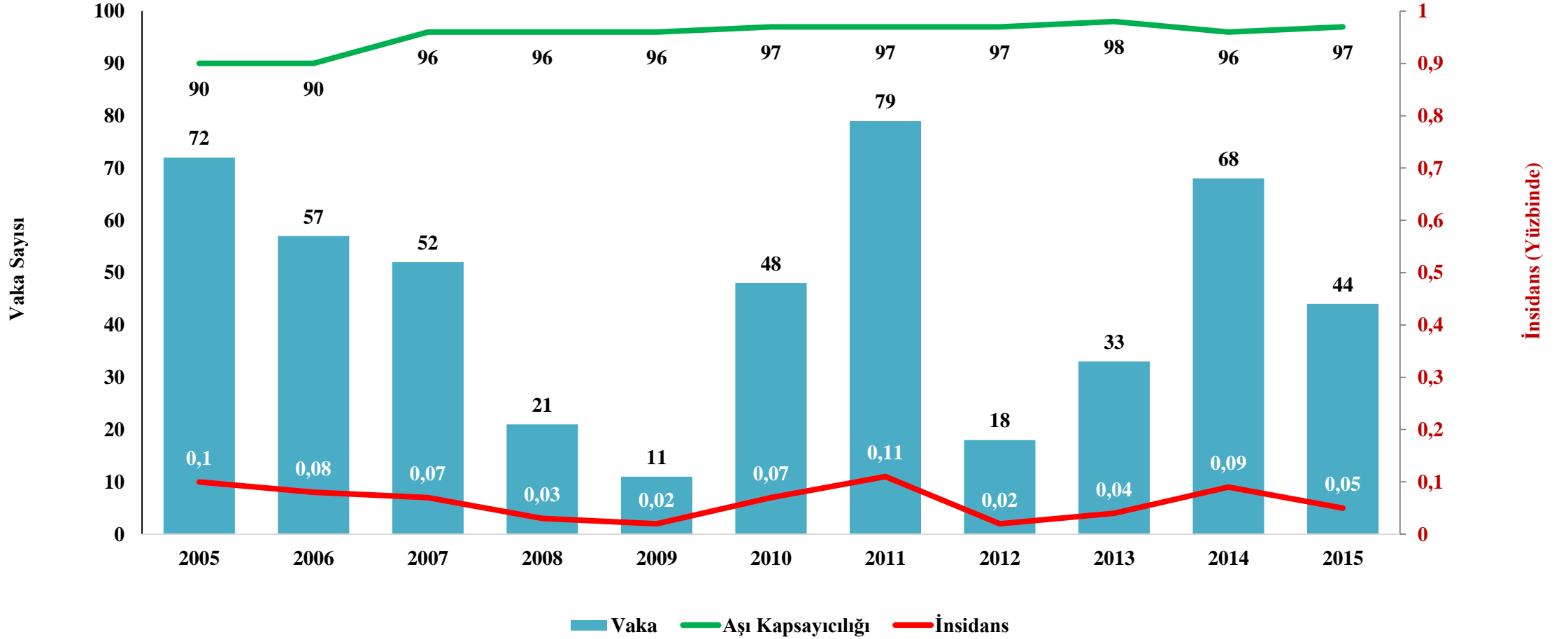

2011-2015 verileri TSİM'den alınmıştır

Yıllara Göre Hib Menenjit Vakalarının Dağılımı (2005-2015)

Boğmaca Verilerinin Yıllara Göre Dağılımı 2005-2015

Aşı Sonrası İstenmeyen Etki (ASİE) İzleme Sistemi

- Aralık 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- GBP kapsamında uygulanan aşular (özel aşular dahil) sonrası gelişen istenmeyen etkilerin sürveyansı yürütülmektedir.
- Temel amaç; aşının toplum tarafından kabul edilirliliğinin ve hizmet kalitesinin artırılmasıdır.

* 13.03.2009 Tarih ve 7943 Sayılı Genişletilmiş Bağışıklama Programı Genelgesi, 2009/18.

ASİE Gruplaması Yıllara Göre Dağılımı (2012-2014)

ASİE Gruplaması	2012	2013	2014
Aşı Yan Etkisi	56	43	42
Sınıflandırılmayan	5	3	0
Enjeksiyon Reaksiyonu	30	2	2
Rastlantısal	13	9	12
Program Uygulama Hatası	21	23	51

AŞI REDDİ

Ebeveynler tarafından, Genişletilmiş Bağışıklama Programında yer alan aşıların çocuklarına uygulanmasına izin verilmemesi halinde;

- Anayasa Mahkemesi kararı sonrası aşı reddi tutanakları ASPİM'e gönderilmemektedir.
- Zorunlu aşı uygulaması ile ilgili mevzuat hazırlanmış ve Başbakanlığa sunulmuştur.

Aşı ve İlaç Deposu

➤ 9.000 m² kapalı alan 10.000 m² açık alandan oluşmaktadır.

25.000 m³ (+2) – (+8) °C, 12.000 m³ hacim

Yıllık Aşı İhtiyacı

Aşının Adı	Yıllık Alınan Doz
DaBT-IPV-Hib (Beşli Karma)	6.000.000
DaBT-IPV (Dörtlü Karma)	1.350.000
13 Valanlı Konjuge Pnömonokok Aşısı	6.000.000
Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı	3.000.000
Pediyatrik Tip Hepatit B Aşısı	7.000.000
Erişkin Tip Tetanoz Difteri Aşısı	8.000.000
Pediyatrik Tip Hepatit A Aşısı	3.000.000
Suçiçeği Aşısı	1.500.000
BCG Aşısı	4.500.000
Oral Polio Aşısı	4.000.000
Mevsimsel İnfluenza Aşısı	130.000
Kuduz Aşısı	900.000
Kızamık Aşısı	1.500.000

Aşı Dağıtımı

1

3 ay

81

1 ay

950

1 ay

22000

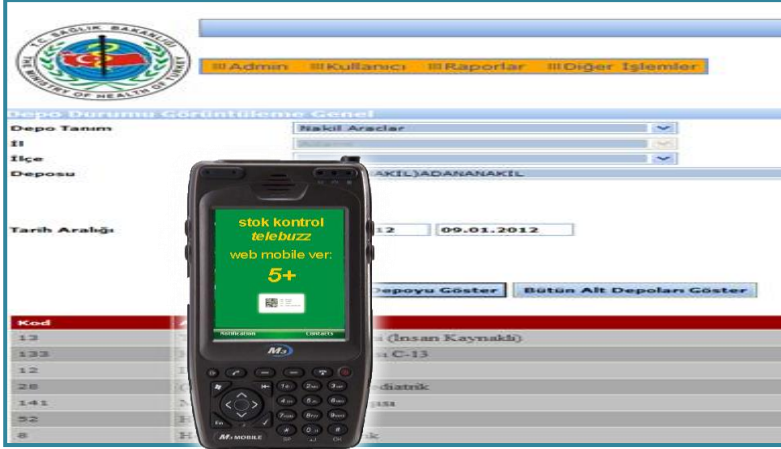
9 adet Kamyon

140 adet Nakil Aracı

Aşı Takip Sistemi (ATS)

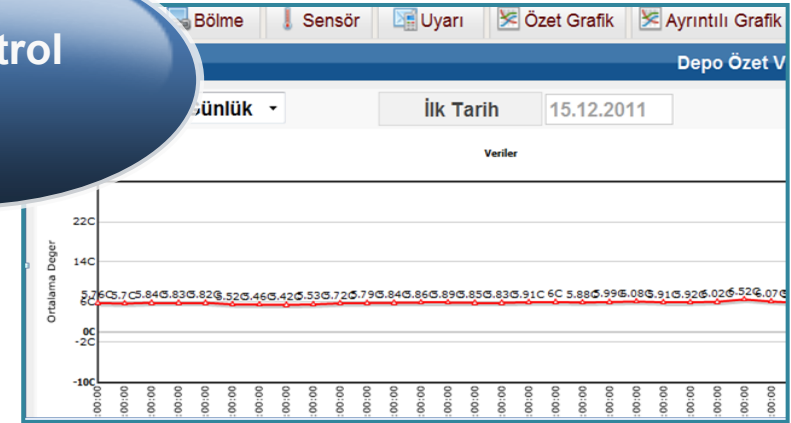

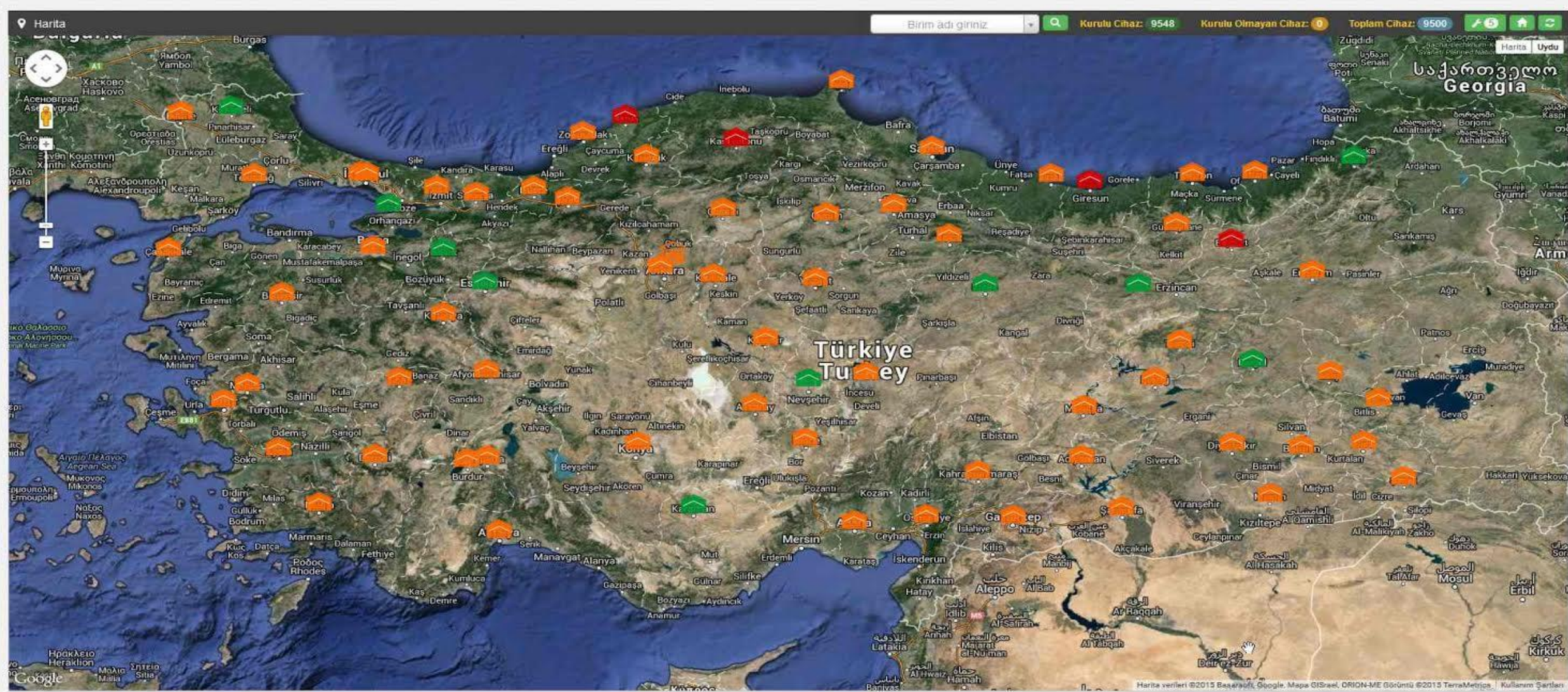
Aşı Takip Sistemi (ATS)

Yönetim

Stok Kontrol

Isı Kontrol

Ülkemizde Aşı Geliştirme Çabaları

- Ülkemizde aşı üretimi için gerekli teknoloji ve yatırımın ülkemize kazandırılması ve bu alanda ülkenin kendi kendine yeterliliğinin mümkün olan en yüksek düzeyde sağlanması amacıyla **Td aşısı** ihalesi KİK kapsamında 31 Temmuz 2015 tarihinde yapılmış ve tesisleşme devam etmekte olup, 4.yıl sonunda ilk yerli aşımız üretilmiş olacaktır.
- SİP kapsamında yerli aşı üretimine yönelik **hepatit A aşısının** alımı için ön izinler alınmış ve çalışmalar devam etmektedir.
- 2017 yılında yerli aşı üretimini kapsayan hepatit A aşısı ihalesi bitirilecek ve kızamık-kızamıkçık-kabakulak ve/veya suçiçeği aşuları ile kuduz aşısına yönelik fizibilite raporları ile ihale dokümanlarının hazırlanması planlanmaktadır.

her şeyin başı sağlık sağlığın başı aşı

Aşı ile hem çocuklar hem yetişkinler hastalıklardan korunabilir.
Kendinizin ve sevdiklerinizin aşı ihtiyacı için doktorunuza danışın,
sağlığınızı koruma altına alın.

